

بانکهای توسعه چندجانبه ای

بانکهای توسعه چندجانبه ای موسساتی میباشند که کمک مالی و مشاورت حرفه ای برای فعالیتهای توسعه اقتصادی و اجتماعی در کشورهای در حال توسعه تامین میکنند. عبارت بانکهای توسعه چندجانبه ای (MDBs) معمولاً در اشاره به گروه بانک جهانی و چهار بانک توسعه منطقه ای به کار میرود:

- ▶ بانک توسعه آفریقا
- ▶ بانک توسعه آسیا
- ▶ بانک بازرگاری و توسعه اروپا
- ▶ گروه بانک توسعه میان-آمریکائی

صفت مشخصه این بانکها عضویت گسترده، شامل کشورهای در حال توسعه و امگیر و کشورهای توسعه یافته اهداگر، میباشند که این عضویت، محدود به کشورهای عضو از منطقه یک بانک توسعه منطقه ای نیست. هر بانک دارای وضعیت مستقل حقوقی و عملیاتی خود میباشند – ولی به علت اینکه رسالتهای آنها مشابه یکدیگر است و تعداد قابل توجهی مالک مشترک دارند، میزان زیادی همکاری بین MDBs وجود دارد.

طرق تامین وجه MDBs برای توسعه از قرار زیر است:

- وامهای دراز مدت، بر اساس بهره بازاری. MDBs، برای تامین وجه برای این وامها، در بازارهای سرمایه بین المللی وام میگیرند، و سپس به دولتهای وامگیر در کشورهای در حال توسعه وام میدهند.
- وامهای بسیار دراز مدت (که معمولاً اعتبار خوانده میشوند)، با بهره ای بسیار کمتر از بهره بازاری. تامین وجه برای این وامها از طریق کمک مستقیم توسط دولتهای کشورهای اهداگر انجام میگردد.
- برخی MDBs برای اعطائیه ها نیز، اکثراً برای کمک فنی، خدمات مشاورتی یا تدارک پروژه، تامین وجه میکنند.

چند بانک و صندوق دیگر که به کشورهای در حال توسعه وام میدهند نیز بعنوان موسسات توسعه چندجانبه ای شناسائی میشوند، و اغلب با هم بعنوان سایر موسسات مالی چندجانبه ای (MFIs) گروه بندی میشوند. تفاوت آنها با MDBs این است که ساختار مالکیت/عضویت محدودتری دارند، و یا اینکه روی بخشها یا فعالیتهای ویژه ای تمرکز میکنند. برخی از آنها عبارتند از:

- کمیسسیون اروپا (EC) و بانک سرمایه گذاری اروپا (EIB)
- صندوق بین المللی توسعه کشاورزی (IFAD)
- بانک توسعه اسلامی (IDB)
- صندوق توسعه شمال اروپا (NDF) و بانک سرمایه گذاری شمال اروپا (NIB)
- صندوق توسعه بین المللی اوپک (صندوق اوپک)

تعدادی بانک زیر-منطقه ای نیز که برای هدفهای مربوط به توسعه تاسیس یافته اند، بعنوان بانکهای چندجانبه طبقه بندی میشوند، زیرا که گروهی کشور بر آنها مالکیت دارند (که معمولاً اعضاء وامگیر، و نه اهداگر، میباشند). برخی از آنها عبارتند از بانکهای مانند بنگاه توسعه آند (CAF)؛ بانک توسعه کاریب (CDB)؛ بانک ادغام اقتصادی آمریکای مرکزی (CABEI)؛ بانک توسعه آفریقای شرقی (EADB)؛ بانک توسعه آفریقای غربی (BOAD).